Dokumenttyp	Framtagen inom	Organisation	Version
Rutin	Samverkansarenan Nya perspektiv	Region Värmland	2
Dokumentägare	**Fastställare**	**Giltig fr.o.m.**	**Giltig t.o.m.**
Marie Pettersson Utvecklingsledare	Beredningsgruppen Nya perspektiv	2026-05-07	2028-05-06

En gemensam väg framåt – Värmlands strategi inför samsjuklighetsreformen 2026–2031

Gäller för: Hälso- och sjukvård, Kommunal vård och omsorg och kommunala verksamheter inom socialtjänst

Utarbetad av: Marie Pettersson tillsammans med samordningsgruppen för samsjuklighet

Värmlands kommuner | Region Värmland

Innehållsförteckning

Syfte och inriktning **2**

Utgångspunkter **2**

Princip: Gemensam ansvarsfördelning 3

Målbild 2031 ..... **3**

Strategiska insatsområden **3**

Princip: Tydlighet och sammanhang 3

Princip: Behandling (hälso- och sjukvård) 4

Princip: Socialt stöd (socialtjänst) 4

Princip: Gemensamt ansvar för samordning 4

Tidsperspektiv och etappindelning **5**

Styrning och uppföljning **5**

Övergripande perspektiv **5**

Samsjuklighetsreformen 2026–2031 innebär nya krav och möjligheter för regionen och kommunerna i Värmland. För att möta dessa utmaningar har vi tagit fram ett gemensamt inriktningsdokument som beskriver vår strategi, målbild och prioriterade insatser för perioden.

Underlaget fungerar som en grund för samverkan och ska bidra till att tydliggöra ansvarsfördelning, skapa samsyn och säkerställa att vård och stöd blir sammanhållet för personer med skadligt bruk och beroende, med eller utan samtidig psykiatrisk problematik. Genom att följa strategin och arbeta tillsammans skapar vi en vårdkedja utan glapp, där individens behov står i centrum.

Inriktningen är flexibel, anpassningsbar och kommer att följas upp och justeras vid behov. Särskilt tidsperspektivet och etappindelningen (sidan 5) kan komma att revideras utifrån finansieringsbeslut, politiska prioriteringar eller erfarenheter från genomförandet. Anpassningar kan bli nödvändiga för att säkerställa att strategin förblir realistisk och genomförbar under hela perioden.

Syfte och inriktning

Detta dokument anger riktningen och prioriterar insatser för det länsgemensamma arbetet med samsjuklighet i Värmland under perioden 2026 till 2031. Syftet är att bidra till att skapa förutsättningar för en sammanhållen, behovsanpassad och långsiktigt hållbar vård och stöd för personer med skadligt bruk och beroende, med eller utan samtidig psykiatrisk problematik.

Utgångspunkter

En central utgångspunkt för detta dokument är den länsgemensamma ***Överenskommelse om samverkan kring personer med psykiska funktionsnedsättningar och personer med***

skadligt bruk och beroendeproblematik (RIK-33008) som fastställer ramar och principer för hur regionen och kommunerna ska samarbeta.

Inriktningsdokumentet tar sin utgångspunkt i följande:

- Samsjuklighetsutredningen och proposition *En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk och beroende* ikraftträdande 1 januari 2028.
- Regionens och kommunernas gemensamma ansvar för samordnade insatser med tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmän.
- Ett långsiktigt och personcentrerat perspektiv där kontinuitet, tillgänglighet och kvalitet är vägledande.

Princip: Gemensam ansvarsfördelning

Regionens ansvar
Regionen ansvarar för bedömning, diagnostik samt all medicinsk, psykiatrisk och psykosocial behandling inom hälso- och sjukvårdens uppdrag.

Kommunens ansvar
Kommunen ansvarar för socialt stöd, boende och insatser som stärker individens vardagsfunktion och livssituation.

Gemensamt ansvar
Region och kommun ansvarar gemensamt för att insatser samordnas och hänger ihop utifrån individens behov, genom strukturerad samverkan. Region och kommun ansvarar gemensamt för att arbeta med individens motivation.

Målbild 2031

År 2031 finns i Värmland en sammanhållen och tydligt strukturerad vård- och stödorganisation för personer med samjuklighet. Ansvarsfördelning, samverksansformer och uppföljning är etablerade och bidrar till att individer med komplexa behov får samordnade insatser utan avbrott mellan verksamheter eller huvudmän.

Vår gemensamma strategi bygger på sju prioriterade områden. Dessa områden är kritiska för att reformen ska bli framgångsrik och kräver samverkan, resurser och kontinuerlig uppföljning.

Strategiska insatsområden

Följande strategiska insatsområden prioriteras under perioden:

1. Sammanhållen specialiserad beroendevård och ett tydliggjort heldygnsuppdrag.
2. Tydliga processer för HVB, boende och övergångar med säkrade hälso- och sjukvårdsinsatser.
3. Integrerade vård- och stödformer samt funktion för vård- och stödsamordning.
4. Första linjens vård och tidiga samordnade insatser mellan region och kommun.
5. Sammanhållen struktur för barn och unga i samverkan mellan skola, socialtjänst samt barn- och ungdomspsykiatri (BUP).
6. Långsiktig kompetensförsörjning och gemensam metod- och kunskapsutveckling.
7. Systemledning avseende avtal, processer, systemstöd, uppföljning och kommunikation.

Princip: Tydlighet och sammanhang

Regionens ansvar
Regionens behandlingsansvar är tydligt och tillämpas oavsett om individen är i ordinärt boende eller placerad i kommunal insats.

Kommunens ansvar
Kommunens insatser skapar långsiktiga och stabila förutsättningar för att behandling ska kunna genomföras och få effekt.

Gemensamt ansvar
Region och kommun verkar tillsammans för att säkerställa kontinuitet, helhet och sammanhang i vård och stöd utan avbrott mellan huvudmän.

Princip: Behandling (hälso- och sjukvård)

Regionens ansvar
Insatser som syftar till att behandla tillståndet:

- Medicinsk behandling (läkemedel, abstinens)
- Psykiatrisk behandling
- Psykologisk och psykosocial behandling (till exempel KBT, återfallsprevention, strukturerade behandlingsprogram)
- Abstinensbehandling
- Läkemedelsbehandling
- Heldygnsvård vid behov
- Vårdplanering
- Konsultstöd till kommun (även vid HVB)

Regionens ansvar gäller hela målgruppen och oavsett om personen är placerad eller inte.

Princip: Socialt stöd (socialtjänst)

Kommunens ansvar
Insatser som syftar till att få vardagen att fungera:

- Boende och placeringar
- Sysselsättning och vardagsinnehåll
- Boendestöd och vardagsstruktur
- Relations- och motivationsstöd
- Socialt stöd och struktur
- Motivation och relationsarbete
- Långsiktig social stabilisering
- Kommunens anhörig- och närståendestöd ska omfatta både vuxna och barn, med särskilt fokus på barn som anhöriga till personer med skadligt bruk och beroende
- Kommunens uppdrag är att skapa förutsättningar för att behandlingen ska kunna få effekt i individens vardag.

Princip: Gemensamt ansvar för samordning

- Upprätta och följa upp samordnad individuell plan (SIP).
- Säkerställa en fungerande och sammanhållen vårdkedja.
- Samverka vid in- och utskrivning.
- Samordna insatser utifrån individens behov.

Vård- och stödsamordning
Region och kommun ska gemensamt säkerställa en fungerande vård- och stödsamordning för personer med omfattande behov.

Detta innebär att:

- insatser samordnas utifrån individens behov,

- ansvarsfördelningen är tydlig och känd,
- det finns kontinuitet i kontakterna.

Vård- och stödsamordning är ett gemensamt arbetssätt och ersätter inte respektive huvudmans ansvar, utan ska stödja ett sammanhållet genomförande.

Tidsperspektiv och etappindelning

För att genomföra reformen på ett strukturerat sätt har vi delat in arbetet följande etapper:

2026 – Förberedelse och analys: nulägeskartläggningar, konsekvensanalyser och förberedelser inför ny lagstiftning.

2027 – Etablering: anpassning till ny lagstiftning, fastställande av gemensamma strukturer och start av piloter.

2028 – Utveckling: pilotdrift, utvärdering och successiv standardisering av arbetssätt.

2029 – Införande: breddinförande av utvecklade modeller i länet.

2030 – Konsolidering: integrering i ordinarie styrning och verksamhet.

2031 – Uppföljning och revidering: samlad utvärdering och underlag för en ny period i tidplanen.

Styrning och uppföljning

Arbetets inriktning och tidplan behöver även förhålla sig till den nationella utvecklingen av samsjuklighetsreformen, inklusive fortsatt arbete och vägledning från Socialstyrelsen samt gemensamma ställningstaganden och stödmaterial som tas fram inom ramen för SKR:s arbete. Regional anpassning sker i takt med att nationella förutsättningar, riktlinjer och rekommendationer tydliggörs.

Samordningsgruppen för samsjuklighet ansvarar för planens strategiska genomförande och uppföljning. Planen konkretiseras genom årliga aktivitetsplaner och genomförs med stöd av arbetsgrupper per insatsområde. Uppföljning sker årligen och utgör grund för dialog, lärande och vid behov justerad inriktning.

Den lokala implementeringen ska relatera till nationella mål och uppföljningsindikatorer för samsjuklighetsreformen och anpassas i takt med att dessa utvecklas nationellt.

Övergripande perspektiv

Följande perspektiv ska genomgående beaktas i genomförandet:

- Anhörigas roll och behov av stöd.
- Brukar- och patientmedverkan i utvecklings- och uppföljningsarbete.
- Jämlik och likvärdig tillgång till vård och stöd i hela länet.
- Digitala lösningar som stödjer samverkan, informationsdelning och uppföljning.